

Tomasz Sikorski

Projekt 5,5 x 5,5 cm

Sztuka i Dokumentacja nr 2, 72-73

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PROJEKT 5,5 x 5,5 cm

Od czasu opublikowania w numerze 4-5/1979 *Kalejdoskopu*¹ strony z mozaiką kwadratów autorskich o wymiarach 5,5 x 5,5cm minęło wiele lat. Dziś nie pamiętam już genezy tego projektu. Musiał on jednak być wynikiem splotu trzech czynników:

- wiara w możliwość działania i dystrybucji sztuki niezależnej poprzez druk²
- możliwość druku (w roku 1979 redagowałem w *Kalejdoskopie* dział sztuki),
- bliskie kontakty z artystami neoawangardy warszawskiej .

Podzieliłem stronę *Kalejdoskopu* na 30 równych kwadratowych pól. Dało to pola o wymiarach 5,5 x 5,5cm. W te pola, w porządku alfabetycznym nazwisk, wpisałem imiona, nazwiska i adresy wybranych 30 artystów. Kserokopie tego podziału z wpisanymi nazwiskami rozesałem pocztą do każdego z artystów osobno. Każdy zaproszony do udziału w projekcie znał więc nazwiska i położenie pól pozostałych osób i miał całkowitą dowolność co do sposobu wypełnienia pola własnego kwadratu. Nie wiedział jednak czym będą wypełnione pozostałe pola, nie mógł więc przewidzieć z czym będzie sąsiedował jego kwadrat. Autorzy mogli jednak dogadywać się między sobą i tworzyć korespondujące układy elementów. Z takiej możliwości skorzystało 5 osób. Jedna osoba odmówiła udziału w projekcie. Cztery nie odpowiedziały lub nie zdążyły w terminie. Pola tych osób pozostały puste, a ich nazwiska w podpisie strony pominięto. Otrzymane pocztą kwadraciki powklejałem w odpowiednie pola i skierowałem do druku. Oryginał przepadł (jak zwykle wówczas) w drukarni.

30 różnych elementów (w tym 5 pól pustych) tworzy całość na zasadzie *mise en page*. Efekt tej nieprzewidzianej całości znajduje się na sąsiadującej stronie w postaci reprintu. Minęło 31 lat, zmienił się każdy kontekst. Dziś ten zbiór budzić musi inne emocje i inne refleksje. Odbiorca-czytelnik może poszukiwać klucza do kodu, który nie istnieje; może analizować mikrogesty znanych skądinąd artystów i traktować je jako zachętę do podróży sentymentalnej, bądź po prostu – kontemplować całość jako mozaikę o niepochwytnym, migoczącym sensie.

Tomasz SIKORSKI

PRZYPISY:

- 1.** Pismo warszawskiego środowiska studenckiego wychodzące w latach 1979 - 1980 o nakładzie 5000 egzemplarzy.
- 2.** Patrz: T.S. *Sztuka na papierze* [w:] *Kalejdoskop*, nr 1/1979, Inspiracja: druki artystyczne, rozsyłki KwieKulik, mail art.

(Nie ujawniamy nazwisk zaproszonych twórców, którzy nie dostarczając materiałów nie wypełnili swoich pól.)

NAZWISKA AUTORÓW:

Janusz Boldyga
Anna Freister
Marek Ławrynowicz
Ewa Partum
...

Ewa Hibańska
Henryk Gajewski
Grzegorz Kowalski
Jacek Malicki
Zygmunt Piotrowski
Ryszard Winiarski

Janusz Hanka
Zofia Kulik
Jerzy Onuch
Tomasz Sikorski
...

Zbigniew Działak
Andrzej Józszak
(tytuł: „Zenit”)
Paweł Kwiek
Zdzisław Sosnowski
Jan Stanisław Wojciechowski

Tomasz Konart
Przemysław Kwiek
Andrzej Partum
Lukasz Szajna
Krzysztof Zarębski